

Romaní, Ana

Arden

Ed. cit.

✓ Arden

A Coruña, Espiral Maior Poesia, 1998

84-89814-56-2

Enfronte

o bico da agulla

non pensar

andar como se nunca fose imposible.

biografia

Ana Romaní (Noia, 1962). Escriptora i periodista, el 1987 va publicar el seu primer llibre de poemes, *Palabra de mar*, al qual han seguit diversos poemaris, com *Das últimas mareas* (1994) i *Estremas* (2010). Destaca el seu gran compromís feminista, que sap plasmar en les seves obres mitjançant una escriptura combativa. Treballa a la Radio Galega, on dirigeix el programa *Diario Cultural*, pel qual ha rebut diversos premis. Compromesa amb el paper de la dona en la cultura i la societat gallegues, forma part de la Comisión de Igualdade del Consello do Cultura Galega i ha col·laborat en la creació de l'associació Mulleres Galegas na Comunicación.

sinopsi

Arden és un poemari complex que combina perfectament la reivindicació de les dones, el sexe, l'amor lèsbic, el desig i l'erotisme, mitjançant una escriptura biogràfica que recorre paisatges i figures cabdals de la infància de l'autora. El llibre s'estructura en quatre parts. En la primera la reivindicació de les dones i de les seves capacitats és fonamental. En la segona part, el desig, el sexe, l'erotisme i la nostàlgia de la infància prenen una importància cabdal. La tercera representa una evolució d'aquest amor lèsbic, del desig i l'erotisme representats en tot el poemari; en aquesta part sorgeix la llibertat de la dona que no es conforma, que trenca motlles. Finalment, l'última part del recull representa l'esperança i la lluita constant per atrapar impossibles.

ressenya

El poema que obre el volum ens situa en el context de la infància, una època que ja ha quedat relegada pel temps i que, com a passat, és un record nostàlgic, que sempre perdura. La nostàlgia per aquest temps passat és un sentiment que s'infiltra —com la humitat— en l'edat adulta i que, per tant, persisteix.

La balena és un animal fonamental en el recull poètic, perquè representa les dones i les particularitats que només elles posseeixen. A través de l'àmbar dels cetacis, una substància que tan sols aquests animals poden fabricar, es reivindica la capacitat creadora i la resistència de les dones. Destacar i reivindicar els elements singulars que fan a les dones diferents dels homes és sempre un instrument de reivindicació feminista.

Com explica Ana Romaní, la idea de l'àmbar dels cetacis —que segueixen aquesta substància en el seu interior— té relació amb la idea que només les dones poden fer créixer en el seu interior altres vides —una de les qualitats que, segons Romaní, les fa úniques i resistents. Aquest element singular de les mamíferes és invisible, de forma que només es pot obtenir amb la mort. És per aquest motiu que el poemari s'inicia amb l'obertura del cos de la balena, que, sense aletes, ha nadat per ella mateixa. La balena que neda sense aletes és la dona que, independent, aconsegueix el que vol mitjançant les seves pròpies capacitats.

La de les dones és una lluita difícil, una navegació des de les ombres. En la història, les dones han tingut sempre un paper secundari, i la lluita pels seus drets ha estat sempre una lluita clandestina. En contraposició, però, hi ha el coratge de navegar entre aquestes ombres, de nedar contra corrent —i, per tant, contra les convencions de la societat. El desig, l'erotisme i el sexe són elements molt importants en el llibre, que apareixen amb més força en la segona i tercera part d'aquest. La utilització de l'agulla, de tot allò afilat i punxegut és molt recurrent en el volum. Les agulles tenen dos sentits: són una eina emprada per les dones per cosir —és, doncs, una reivindicació de l'artesanía, l'art fet per dones—; i són, a més, símbol del mugró femení, concretament quan és pres per l'excitació. Llepar el mugró és, doncs, tan perillós com posar la llengua a la part més afilada d'una agulla. El sexe femení és fruita dolça, és talment un dàtil, la polpa del qual és el clitoris.

La voluntat de trencar amb els convencionalismes és evident en tot el poemari, per la forma dels poemes, però també per les relacions lèsbiques i formades per més d'un component (tres llavis). El gran poema que defineix aquesta segona part és un poema biogràfic, dedicat a l'àvia de l'autora. A través d'un dibuix detallat de la infància, de la seva geografia infantil i de la figura de la seva àvia, l'autora ens permet indagar en els orígens del seu feminisme. Seguint amb la reivindicació de la dona, ens mostra un model de dona sense complexos, moderna i poc convencional.

El desig sexual no té fi, però hi ha, a més, el desig —igualment insaciable— de viure intensament. Novament els mites es capgiren i és la dona qui es planteja retornar a Ítaca —que representa allò normal, convencional. Però a la dona que no segueix uns patrons i que lluita contra el conservadorisme establert ja no li pertany, Ítaca, sinó que és independent per agafar altres camins que menin a nous destins. L'aparició en el recull d'una figura masculina, l'avi, permet a l'autora explicar fets biogràfics. Ella es col·loca en el lloc dels homes —que treballaven a les mines— i n'explica les seves fragilitats. L'últim poema de la tercera part és tota una declaració d'intencions: es rebutja la figura masculina i es reivindica l'amor entre dones, un amor, encara, clandestí.

Finalment, mitjançant l'al·lusió a un joc tradicional gallec, el *ghaçafello*, el llibre es tanca amb un poema que és una crida a la llibertat i a l'esperança. Aquest joc consisteix a anar a caçar *ghaçafellos* —o *gamusinos*—, éssers inexistents que vivien als boscos. Tot i ser imaginaris, no es deixen mai de buscar; no es deixa mai de buscar l'impossible, encara que no existeixi. En el poemari no es deixa de buscar el reconeixement de les dones i de l'amor lèsbic; el trencament amb les convencions i la reivindicació d'una dona lliure i independent.

Arden creix des d'una primera part més amagada en les ombres —com la història de la reivindicació de les dones— fins a una última part en què el coratge de despullar-se i descobrir-se, de buscar l'impossible, és la consigna que el poemari crida amb veu clara.

Edita: Centre Dona i Literatura

Oriol Fuguet, Natàlia

Oriol Fuguet, Natàlia (2013), "Ana Romani. *Arden*", *Lletra de Dona* in *Centre Dona i Literatura*, Barcelona, Centre Dona i Literatura / Universitat de Barcelona.
<http://www.ub.edu/cdona/lletradedona/arden>